

ರೈತ ಮಿತ್ರ ರೆಕ್ಕೆ ಕೀಟ

ಪಾರದರ್ಶಕ ಹಸುರು ಹೊದಿಕೆ ಹೊದ್ದಂತೆ ಕಾಣುವ ಈ ಕೀಟ, ರೈತನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ನೇಹಿತ. ಈ ಕೀಟ ಬೇಟೆಯಾಡುವ, ಶತ್ರುಗಳಿಂದ ತಾನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಯಂತೂ ಕುತೂಹಲಕರ.

ಶಶಿಧರಸ್ವಾಮಿ ಆರ್. ಹಿರೇಮಠ

ಹೊಲದ ಬಾವಿ ಬದಿ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳದ ದಂಟಿನ ಗರಿಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಕೀಟವೊಂದು ಅಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಕಣ್ಣಿಂದ ನೋಡಿದಾಗ, ಅದು 'ಹಸುರು ಬಲೆಯ ರೆಕ್ಕೆ ಕೀಟ' ಎಂಬುದು ಖಾತ್ರಿಯಾಯಿತು.

ಅದರ ಫೋಟೋ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹಾರಿ ಕೆಳಗಿದ್ದ ಹುಲ್ಲಿನ ಎಲೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ಕೀಟಗಳ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿ ಮಾಡಲು ಮ್ಯಾಕ್ರೊ ಲೆನ್ಸ್ ಬಳಸಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಹತ್ತಿರವೇ ಹೋಗಿ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವು ನಮ್ಮನ್ನು ಬಲು ಬೇಗನೆ ಗುರುತಿಸಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ಕಾರು ಫೋಟೋ ಕ್ಲಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ಕೀಟ ಮತ್ತೆ ಪುಲೆಂದು ಹಾರಿ ಹತ್ತಿರವೇ ಇದ್ದ ಚದುರಂಗದ ಒಣಗಿದ ಟೊಂಗೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು.

ಒಣಗಿದ ಟೊಂಗೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ತನ್ನ ಉದ್ದ ಮೀಸೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿ ಕುಸಿಪಟುಗಳು ಮೀಸೆ ಹುರಿಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತೀಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಪಡೆಯುವ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತು. ಅದರ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಭಂಗ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ಮುಂದಡಿ ಇಟ್ಟೆ.

ಈ 'ಹಸಿರು ಬಲೆಯ ರೆಕ್ಕೆ ಕೀಟ'ಗಳನ್ನು 'ಪೊರೆಯ ರೆಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳ ಕೀಟ' ಎಂತಲೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ 'ಗ್ರೀನ್ ಲೇಸ್‌ವಿಂಗ್' (Green Lacewing) ಅಥವಾ 'ಕಾಮನ್ ಗ್ರೀನ್ ಲೇಸ್‌ವಿಂಗ್' (Common Green Lacewing) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕ್ರಿಸೋಪರ್ಲಾ ಕಾರ್ನಿಯಾ (Chrysoperla carnea) ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾರದರ್ಶಕ ಪಕ್ಷಿಯ ನ್ಯೂರೋಪ್ಟೆರಾ (Neuroptera) ಗಣದ, ಕ್ರಿಸೋಪಿಡೆ (Chrysopidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಈ ಕೀಟ ಸೇರಿದೆ.

ಅತೀ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಈ ಕೀಟವು, ಹಸುರು ಬಣ್ಣದ ಪಾರದರ್ಶಕ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ತನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ ಹೊದಿಕೆ ಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ 'ಹಸುರು ಬಲೆಯ ರೆಕ್ಕೆ ಕೀಟ' ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯ. ಈ ಕೀಟಗಳು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವ ಸಸ್ಯಹೇನು (Aphids)ಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇನುಸಿಂಹ (Aphid Lion) ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಲೆ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸೆ.ಮೀ.ನಷ್ಟು ಉದ್ದದ, ನೀಳವಾದ ದಾರದಂತಹ ಮೀಸೆಗಳು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಚಾಚಿವೆ. ಬಂಗಾರದ ಗುಂಡಿಯಂತೆ ಹೊಳೆಯುವ ಸಂಯುಕ್ತ ಕಣ್ಣುಗಳಿವೆ. ಬಲೆಯಾಕಾರದ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಹರಿವು 6 ಮಿ.ಮೀ.ನಷ್ಟಿವೆ.

ಈ ಕೀಟದ ಮುಂದಿನ ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕಿವಿಗಳಿದ್ದು, ಇವಕ್ಕೆ ಕಿವಿ ಹರೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಇರಲಿಹೆ ಹಾರಾಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕಿವಿ ಹರೆಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬಾವಲಿಗಳು ಕೀಟಗಳ ಬೇಟೆಯಾಡಲು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶಬ್ದತರಂಗಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮುದುಡಿಸಿ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿ ತಮ್ಮ ಜೀವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಲಾತ್ಮಕ ಚತುರ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ಇವುಗಳದ್ದು.

ಇವು ಗುಂಪು ಅಥವಾ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂದಲಿನಂತಹ ನೀಳವಾದ ತೊಟ್ಟಿನ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತವೆ. ಹೊರ ಬರುವ ಮರಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಜಾತಿ ಭಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಪಾರು ಮಾಡುವ ತಂತ್ರ ಇದಾಗಿದೆ. ಮೊಟ್ಟೆಯೊಡೆದು ಹೊರಬಂದ ಮರಿಗಳು ಒಂದು ಮಿ.ಮೀ.ನಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪತಂಗಗಳ ಮೊಟ್ಟೆ, ಸಸ್ಯಹೇನು, ಮೆದುದೇಹದ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು

ನಾಶಮಾಡುವ ಸಸ್ಯಹೇನುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಭಕ್ಷಿಸಿ ಬೆಳೆ ರಕ್ಷಕ ಎಂಬ ಹೊಗಳಿಕೆ ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

ಕೀಟದ ಮರಿಯು ನಾಲ್ಕು ಹಂತದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮುಗಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ 8 ಮಿ.ಮೀ. ಗಾತ್ರದಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆ. ಮರಿಕೀಟವು ಬೇಟೆಯ ದೇಹಕ್ಕೆ ಕಿಣ್ಣು ಜೀವರಸಾಯನದ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದನ್ನು ನೀಡಿ ಆಂತರಿಕ ಅಂಗಗಳು ಕರಗಿ ದ್ರವಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆನಂತರ ದ್ರವರೂಪದ ದೇಹರಸವನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ರೇಷ್ಮೆ ನೂಲಿನಂತಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಮೈಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಐದು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ನಂತರ ಪ್ರೌಢ ಕೀಟವಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೌಢ ಕೀಟದ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಚಿಮ್ಮುಟಿಯಂತಿರುವ ದವಡೆಯಿದ್ದು, ಇದರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಬೇಟೆಯಾಡಿದ ಬಲಿಪಶುವನ್ನು ಹಿಡಿದು ತುಂಡಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ತಿನ್ನುತ್ತದೆ.

ದುರ್ಬಲ ಹಾರಾಟ ಹೊಂದಿರುವ ಇವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಂಜೆ ಹಾಗೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗೇ ಇವಕ್ಕೆ ನಿಶಾಚರಿ ಜೀವಿಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದೀಪ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪಗಳಿಗೆ ಆಕರ್ಷಿತವಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಬರುವುದೂ ಉಂಟು. ಇವುಗಳ ಕಣ್ಣುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದು, ತಾಜಾ ಹಸುರು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂರಲು ಇವಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ.

ಹಗಲಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೀಟಗಳು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಾಗ ಇವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟ. ಎಲೆಯ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಹೋಗಿ ಭದ್ರವೇಷಿಗಳಾಗಿ ಹಗಲಿನ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಇವು ಕಾಣಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರೌಢ ಕೀಟವು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಕಾರಕವಾಗಿರುವ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳಾಗಿ, 'ರೈತ ಮಿತ್ರ ಕೀಟ' ಎಂದೇ ಹೆಸರು ಗಿಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ.

